

Eiropas Padomes Vispārējā konvencija par nacionālo minoritāšu aizsardzību

Publicēts: 12.04.2023.

2005. gada 26. maijā Saeima ratificēja [Eiropas Padomes \(EP\) Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību](#) (Konvencija). Tā kā Konvencijā nav definēts termins „nacionālās minoritātes”, Saeima nolēma, ka šis termins konvencijas izpratnē „nozīmē Latvijas pilsoņus, kuri kultūras, reliģijas vai valodas ziņā atšķiras no latviešiem, paaudzēm ilgi tradicionāli dzīvojuši Latvijā un uzskata sevi par piederīgiem Latvijas valstij un sabiedrībai, vēlas saglabāt un attīstīt savu kultūru, reliģiju vai valodu”.

Definējot nacionālās minoritātes jēdzienu, Latvija balstījies uz Konvencijas dalībvalstu definīcijām, papildinot to ar būtisku elementu – ja vien likums nenosaka izņēmumus, „personas, kas nav Latvijas vai citas valsts pilsoņi, bet pastāvīgi un legāli dzīvo Latvijas Republikā, nepieder nacionālajai minoritātei Konvencijas izpratnē atbilstoši attiecīgajā Latvijas Republikas deklarācijā sniegtajai nacionālās minoritātes definīcijai, bet, kas sevi identificē ar šai definīcijai atbilstošu nacionālo minoritāti, var izmantot Konvencijā paredzētās tiesības”.

Ratificējot Konvenciju, Saeima pieņēma arī divas deklarācijas, kurās paziņots, ka konvencijas 10. panta otro daļu un 11. panta trešo daļu, kas reglamentē atsevišķas minoritāšu valodu lietojuma sfēras, Latvija uzskata par saistošām, ciktāl tas nav pretrunā ar Satversmi un citiem Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka valsts valodas lietojumu. Konvencijas ratifikāciju atzinīgi novērtējušas gan augstas EP un EDSO amatpersonas, gan arī citas valstis. Ratifikācijas pozitīvs novērtējums izteikts gan divpusēji, gan arī daudzpusēji starptautiskajās organizācijās.

2021. gada 3. martā EP Ministru vietnieku komiteja pieņēma rezolūciju par Konvencija izpildi Latvijā.

Rezolūcijā ir atzinīgi novērtēts Latvijas sasniegtais sabiedrības integrācijas jomā, tai skaitā:

atbalsts latviešu valodas apguvei pieaugušajiem, kā rezultātā vairāk nekā 90% Latvijas iedzīvotāju, kuru dzimtā valoda ir krievu, pārvalda latviešu valodu;

plašs atbalsts nacionālo minoritāšu kultūras pasākumiem, kas veicinājis to kultūras identitātes saglabāšanu un attīstīšanu; daudzveidīgā mediju telpa, kurā pieejams plašs tradicionālo un elektronisko mediju saturs mazākumtautību valodās;

atbalsts mazākumtautību izglītības programmām: Latvijai turpina finansēt mazākumtautību izglītību septiņās valodās (krievu, baltkrievu, igauņu, lietuviešu, poļu, ukraiņu un ivritā); turklāt finansējums mazākumtautību izglītības programmām pēdējos gados ir palielinājies, ņemot vērā pieaugošās izglītības procesa izmaksas un nelielo izglītības iestāžu vajadzības.

nepilsoņu skaita samazinājums, piemēram, atvieglējot naturalizācijas procedūru dažādām sabiedrības grupām, kā arī piešķirot Latvijas pilsonību visiem jaundzimušajiem.

Vienlaikus Latvijai ir izteiktas vairākas rekomendācijas efektīvākai mazākumtautību tiesību nodrošināšanai, piemēram, mudinājums turpināt integrācijas politiku, veicināt mazākumtautībām piederīgo iesaisti sabiedrības dzīvē, strādāt, lai novērstu diskrimināciju pret romiem, uzlabot romu jauniešu izglītības iespējas. Šiem ieteikumiem ir rekomendējošs raksturs.

Līdz ar rezolūcijas pieņemšanu ir noslēdzies trešais Konvencijas izpildes uzraudzības cikls Latvijā. Valdība turpinās dialogu ar Eiropas Padomi Konvencijas nākamajā izpildes uzraudzības ciklā, kurš sāksies ar nacionālā ziņojuma iesniegšanu 2021. gada rudenī.

Pilns Rezolūcijas par Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību īstenošanu Latvijā teksts pieejams šeit:

 [Rezolūcija par Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību īstenošanu Latvijā](#)

 [Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību Konsultatīvās komitejas 3.viedoklis par Latviju](#)
<https://www.mfa.gov.lv/lv/eiropas-padomes-vispareja-konvencija-par-nacionalo-minoritasu-aizsardzibu>